

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti, čejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 1.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „policajnicah“ se plačuje za navadno tristo-
no vrato:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " " 2 "
6 " " " " 3 "
Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Via Ascoli 8, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Cesarjevo potovanje po slovenskih deželah.

V Ljubljani 13. jul.

O mraku drlo je ljudstvo na veliki cesar Jožefov trg, kjer se je vrejevala velikanska bakljada. Razvrstilo se je kacic 1800 bakljašev z voščnimi bakljami, njim na čelo je stopila vojaška godba domačega polka in za njo zbor slovenskih pevcev, njih 200 na število. Kakor ogromna ogajena kača vila se je bakljada skozi mesto, a mej posamičnimi oddelki so bile uvrščene še druge godbe. Na Narodnem trgu pred vrtom cesarjeve rezidence razstavili so se bakljaši v tri kolone z godbo in s pevci v sredi. Ko odsvira godba, stopi cesarski pridvornik k slovenskim pevcem in jih povabi, da bi na cesarjevo željo pristopili bliže k vrtu. Ko se je z veliko težavo nagnečeno ljudstvo tolko razrinilo, da se je naredil prostor pevcem, zapojó t mladega skladatelja Fr. Vilharja nalašč za ta dan po besedah vašega — pa tudi našega — S. Gregorčiča zloženo kantato, a peli so tako navdušeno in dovršeno, kakor le naši stari izurjeni pevci morejo peti. Ko odpojó, stopi cesar med-nje, podá roko navzočemu skladatelju in mu čestita na lepi skladbi, izrazi svojo zadovoljnost pevo-
vodji Valenti in pohvali pevca Medena (tenorja), da ima posebno lep in močen glas. Nemške pevce, ki so potem peli jedno nemško pesen, pozdravil je cesar z vrtuh vrat po vojaški in odšel v svoje dvore.

12. jul. Ob 8. uri zjutra peljal se je cesar v prekrasno opravljeno stolno cerkev. Na vsem potu ga je na tisoče zbrano ljudstvo vikarno pozdravljalo, a razna društva so delala špalir. Na velikih vratih vzprejme cesarja in njega sijajno spremstvo knez in škof z vsem stolnim kapitulom ter ga odvede k velikemu altarju pod dragocen baldahin, kjer je bil zanj sedež pripravljen. Od vrat do sedeža hodil je cesar pod nebom, katero so nosili štirje ljubljanski pekovski mojstri, ki imajo pri nas uže od starine to pravico. Mašo, katero je bral škof z mnogobrojno asistenco povzdigovalo je izborno petje in godba v cecilijanskem duhu. Po končani službi božji ogledal si je dolenske mestne garde, ki so se svojo godbo in pod dragoceno, od cesarja jim darovano zastavo stale v paradi pred cerkvijo. Cesarja, vrnivšega se potem v svoje dvore spremljalo je zopet zanešeno živio klicanje, pa tudi grofa Taaffe-ja je ljudstvo demonstrativno pozdravljalo.

V rezidenci je cesar vzprijemal razne zборе in poslanstva, ki so prišli zaveravat se in poklanjat svojemu premilostivnemu vladarju. Prvi na vrsti je bil kranjski deželni zbor. Grof Thurn, deželni glavar, prebral je najpred slovenski in potem nemški adresi, katero je dež. zbor dan prej vzprijel v tretjem branji. Ob enem mu je tudi poklonil prekrasno, baš za šeststoletnico pisano Dimčevo delo: Dejanja Habsburžanov v Kranjskeji 1282—1882 v nemškem in slovenskem izvodu in pa „spomenico“ namenjeno vsem ljudskim šolam kranjskim.

Za dež. zborom poklonila se je hrvatska deputacija, in precej za njo poslanstvo goriško. Prvo je vodil ban grof Pejačević, drugo dež. glavar vitez Pa-
jer. Potem so bili na vrsti dvorni dostojanstveniki, za njimi duhovščina, kranjsko plemstvo, častniki, zastop ljubljanskega mesta, potem razni uradi, kupčijska zbornica itd. itd. Prostor ne dopušča, da bi priobčili vse nagovore in odgovore, le toliko bodi rečeno, da je cesar odgovarjal preblagostno in preprijazno. Deželncemu zboru, mestnemu zastopu in kupčijski zbornici odgovarjal je nemški in slovenski.

V poveličanje slavnostnih dnij napravila je dežela dve razstavi, namreč kulturno zgodovinsko združeno z izdelki domače obrtnije in pa razstavo goveje živine in poljedelskih strojev. Prva je zmoščena v lepi palači velike realke, druga pa v posebnem, nalašč za njo postavljenem poslopju v Latermanovem drevoredu. V prvo je cesar prišel ob 3. uri p. p. Zanimale so ga tu posebno prazgodovinske izkopanine z ljubljanskega barja in pa starine z Vač, s Tabora in iz St. Marjete. Z razstave prestopil je v realko, kjer ga je pričakoval učiteljski zbor z učenci, ki so zapeli cesarsko himno. Pregledal je nekatere razrede in dal izpraševati nekatere učence, ki so prav dobro in srčno odgovarjali, kar je cesarju vidno ugajalo. V VII. razredu dal si je predstaviti dva najboljša učenca, namreč Slovenca Fabijanija iz Kobdilja na Krasu in Kordina iz Ljubljane. Prašal ju je, od kod sta, katere narodnosti in kaj mislita študirati. Ogledal si je še bogate zbirke in telovadnico, ki je bila okrašena s portreti vseh habsburških vladarjev na Kranjskem, kateri so risali učenci sami. Odhajajočemu cesarju so učenci v prostorni veži zapeli slovensko Försterjevo slavnostno pesem. Cesar je postal, da se je izpela vsa pesem, potem je odšel izrazivši svojo popolno zadovoljnost.

Otdod se je peljal v poljedelsko razstavo, kjer

si je najpred ogledal krasno živino in potem tudi druge oddelke. V pokušalnici je vzprijel čašo Kozlerjevega piva in se delj časa mudil pri razstavi slapske vinogradarske šole ter tudi pokušil črnega burgundca in beloga rulandca, ki mu je posebno ugajal, takó da si ga je dal pred odhodom še jedenkrat natočiti. Tudi navzočna ministra in drugi dostojanstveniki so pritegnili, da je slapski rulandec dobra kapljica.

Na potu proti domu razgledal je še na tanko deželno bólnico.

K cesarskemu kosilu je ta dan bila povabljena tudi goriška deputacija.

Zvečer ob 8. uri je bila napovedana slavnostna predstava v obnovljenem ter vkusno ukrašenem in aljajno razsvetljenem gledališču, ki se je bilo uže pred časom napolnilo z izbrano gospodo. Cesar je bil vzprijet z navdušenimi živio klici, ki so se zopet in zopet ponavljali. Godba, petje slovenskih in potem tudi nemških pevcev, deklamacija in žive slike iz kranjske zgodovine — vse je bilo umetno dovršeno. Gospodična Lohmanova govorila je S. Gregorčičev „pozdrav“ s krepkim, a ob jednom ljubkim glasom in s takim občutkom, da je vse obajala. Izborno je zopet slovenski pevski zbor pel S. Gregorčičevo kantato, katero je vglasbil in tudi vodil prof. Grbec z lvovskega konservatorija. Cesar je ostal pri predstavi do konca.

Stopivšim iz gledališča zastala je noga na pragu. Zdelo se nam je, kakor da bi se bila ostvarila kaka bajka iz tisoč in jedne noči. Ljubljana je svojemu vladarju na čast napravila razsveto, kakršne ne samo ka Ljubljana ni še videla, temveč je sploh malokje videti. Tako vsaj govore vsi, ki so bili po svetu in so imeli priliko tu in tam videti kaj lepega. Tu je bil le jeden glas: Ljubljana se je proslavila in črarnotila mnoga druga, tudi večja mesta. Niti poskušati učem, da bi Vam opisaval razsveto posamičnih poslopj. Zastoj bi se trudil. Najvernejši popis vam ne more podati prave slike. To je bilo treba gledati na svoje oči. Cesar se je vozil po mestu in zgol zadovoljnost mu je bila brati na obrazu. Ko se je povrnil v svoje dvore, dal je poklicati župana in mu je izrazil svojo popolno zadovoljnost. Razsvetljeno pa ni bilo samo mesto do zadnje hišice, temveč tudi oddaljene vasi in trgi, po hribih in gorah pa so goreli velikanski kresovi. Lehko rečemo, to noč je bila vsa Kranjska razsvetljena.

Ljubljanski časopisi izhajajo vsi v pražnji obleki.

LISTEK.

BRKINI.

(Piše Ivan Beršček.)

Dan pred poroko pride ženin po balo, katero naložé vaški mladeniči. Posebno spretno obvezujejo vozove. Pred vsem skrbé, da konca vrví dobro skrijejo. Mladeniči sosednih vasi morajo čisto vrv prezati nedobivši koncev. Vrhu bale priveže nevesta opleteno kokoš, v znamenje, da ona pošlje uže naprej plod v ženinovo hišo. Ko mladeniči balo naložé, dobé jedi in pijače. Ženin pa jim podari par beličev.

Nevesta upraže opletene voli ter je požene, ali pa se vsede na zadnji konec voza. Tudi velika mati ne sme ostati brez dostojnega darú.

Naslednji dan prične pravo ženitovanje. Običajno v nedeljo po poludne pride ženin s svojimi svati na nevestin dom. Pred vasjó obesijo vaški mladeniči na visok kol verhu kacega drevesa star, s prstjó ali s pepelom napolnjen lonec. Tega mora ženin ali pa vojčin (voditelj neveste) prestreliti, sicer je svatom velika sramota in zasmeš. Do nevestine hiše prišedši dobé duri zaprte. Šaljiv godec, brez katerega ni nobenega ženitovanja, ima dovolj posla, predno se odpró. Ko mu je prošnja uslišana, dobi mesto zahtevane nesvete kacega petelina, psa, kako staro babo itd. Koncem pride nevesta, podá ženinu roko in potem

po vrsti drugim svatom. Svatje dobé bele robce in umetne cvetlice. Sedaj prične ples. Vse, kar je živega, pleše. Še le okolo 10. ure zvečer prične gostovanje, katero vodita starešini. Ženin in nevesta imata pri obedu prvo mesto. Prva jed jim je v poskušajo, kisa surova repa, in potem sledé druge. Umevno je, da je mej obedom v obilji smeha z raznimi burkami. Posebno kak godec ima tu glavno ulogo. Gostovanje traje vso noč. Naslednji dan peljejo nevesto k poroki. Pred odhodom je neznošen jok in stok neveste v materinem naročju. Vaški mladeniči pa jej pojó pesen v slovo. Nevesta poslovivši se, vroči jim velik, čisto tudi 20 funtov težek kolač, ki nosi toliko, s testa umešenih pečenih tičev, kolikor je mladeničev v dotičnem selu.

V cerkev prišedši mora nevesta paziti, da jej ženin na krilo poklekne, kajti s tem si za vse življenje zagotovi možovo ljubezen, sicer je v vedni nevarnosti izgubiti možovo zvestobo, in jo zameniti s pálico. Po poroki se pred „farovžem“ parkrat zasučejo in potem odrinejo na ženinov dom. Tu dobé zopet zaprte hišne duri in šaljivec ima devolj posla, predno je odpró. Veliki oče in velika mati stopita na hišni prag in vojčin pripelje nevesto, koja nosi velik kolač obvezan z modrim robcem. „Kaj želiš od naše hiše?“ vpraša v. mati nevesto: „Sveti „žegen“ in mir božji,“ odgovori ta. „Tega tudi želimo,“ beseduje prva. Sedaj dobi v. oče kolač, a v. mati nevesti iz majolike napije. V tem ko v. mati pije, vrže jej nevesta v majoliko srebren denar.

Ko tudi nevesta pije, vrže jej prva okolo vratu

umazano brisalko, ter jo v hišo potegne. Mnogokrat pa jo pred v hišo spravi, in še le potem jej napije. Naposled dobi nevesta v naročje malega otroka, v znamenje, da pričakujejo tudi od nje zaroda. Sedaj odloži nevesta venec in ženitovansko obleko, ter dobi metlo in škaf, s tem se jej priporoča čistost, delavnost in pridnost v novemu domu. Tu se prične novo gostovanje. Ženin in nevesta strežeta svatom. Burke se ponavljajo kakor prejšnji dan. Konci obeda se potegujejo za pogačo, koja je nalašč v to pečena. Sleherni svat déne pod robec skrivaj na mizo denar. Kedar to vsi storé, pregledata starešini posamične darove, ter vročita pogačo onemu, ki je naj bolj globoko segel v možujo. Ta pa ponosno in z največjim veseljem odide. Tudi ostali svatje se poslové in razidejo. S tem je ženitovanje končano.

Oglejmo si nekoliko Kurenta. Kakor povsod tako ga tudi pri nas ne prezirajo. Nekaj dni pred tem „norim“ praznikom beró naši mladeniči, če so letos kak kolač dobili, pevajoč v ženski obleki našemljehi klobase, špeh, jajca i. d. S tem se potevu gosté in kolač jim služi v prigrizljaj. Na pust treba je vsaki družini vsaj 9 krat jesti. Zene in dekleta obiskujejo se isti dan izvanredno, ter v vsaki biši gosté. Tudi maškerada pri nas ne izostane, a ta posel imajo z večine otroci. Hišni gospodarji pa se zberó pri županu, kupijo par čebrov vina, ter se skupno veselé.

Cvetno nedeljo nosijo otroci bremena lovorja (lorberja) z oljko k blagoslovu. To poleti pred hišami zažigajo in s tem odvrčajo huda vremena. Peresce

